

GEOGRAFIA
SESIUNEA SUPLIMENTARĂ (23.07.2021)
BAREM DE VERIFICARE

Nr.	Punctaj total	Răspunsul așteptat	Punctaj detaliat						
1.	4	<p>1. Adevărat.</p> <p>2. Fals; Răspuns corect: <u>sociosistem.</u></p>	<p>Se acordă câte 2 puncte pentru fiecare răspuns corect; în cazul în care se încercuiește corect răspunsul Fals, dar nu se scriu cuvintele care fac afirmația adevărată, atunci se acordă doar 1 punct; total – 4 puncte.</p>						
2.	4	<p>1.</p> <p>a) lichidă, solidă, gazoasă;</p> <p>b) evaporare, condensare, sublimare, înghețare/dezghețare (topire); se acceptă și: încălzire/răcire.</p> <p>2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - circuitul apei influențează interacțiunea tuturor componentelor mediului natural, prin relațiile dintre apă și lumea organică / aer / sol / roci / relief ș.a.; - circuitul apei determină umiditatea aerului, formarea norilor, căderea precipitațiilor atmosferice; - circuitul apei influențează repartiția geografică a tipurilor de climă, de vegetație și lume animală, de soluri / a ecosistemelor; - circuitul apei influențează lumea organică, prin asigurarea cu apă și umezeală, adaptări ale plantelor și animalelor, repartiția geografică a lumii organice; - circuitul apei determină procesele de modelare a reliefului, formând variate forme de relief – fluvial (văile râurilor), carstic (peșteri), glaciari (văi glaciare). <p>Notă la pct. 1b) și 2: se acceptă și alte răspunsuri corecte.</p>	<p>1. Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; total – 2 puncte.</p> <p>2. Se acordă 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a unui exemplu (se acordă 1 punct pentru deducerea parțial corectă a unui exemplu).</p>						
3.	5	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Ziua/data calendaristici că</th> <th style="text-align: center;">Denumirea astronomică a zilei / datei calendaristice</th> <th style="text-align: center;">Caracteristici ale zilei/ datei calendaristice</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">22 iunie sau 21 iunie</td> <td style="text-align: center;">Solstițiul de vară</td> <td style="text-align: center;">Razele solare cad perpendicular pe Tropicul de Nord (Tropicul Racului).</td> </tr> </tbody> </table>	Ziua/data calendaristici că	Denumirea astronomică a zilei / datei calendaristice	Caracteristici ale zilei/ datei calendaristice	22 iunie sau 21 iunie	Solstițiul de vară	Razele solare cad perpendicular pe Tropicul de Nord (Tropicul Racului).	<p>Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; total – 5 puncte.</p> <p>Notă: dacă elevul va scrie într-o celulă mai mult de un răspuns, iar cel puțin unul dintre ele va fi greșit, atunci nu se acordă puncte în cazul respectiv.</p>
Ziua/data calendaristici că	Denumirea astronomică a zilei / datei calendaristice	Caracteristici ale zilei/ datei calendaristice							
22 iunie sau 21 iunie	Solstițiul de vară	Razele solare cad perpendicular pe Tropicul de Nord (Tropicul Racului).							

		<p>22 decembrie sau 21 decembrie</p> <p>Solstițiul de iarnă</p> <p>Razele solare cad perpendicular pe Tropicul de Sud (Tropicul Capricornului). În emisfera de sud este cea mai lungă zi și cea mai scurtă noapte.</p>	
		<p>21 martie</p> <p>Echinocțiul de primăvară</p> <p>Razele solare cad perpendicular pe Ecuator; ambele emisfere sunt iluminate în aceeași măsură; ziua este egală cu noaptea în ambele emisfere.</p>	
		<p>Notă: în coloana „Caracteristici ale zilei/datei calendaristice” se acceptă și alte răspunsuri corecte.</p>	
4.	5	<p><u>2, 4, 5</u> A. Resurse de energie solară</p> <p><u>1, 3</u> B. Resurse de energie eoliană</p> <p>Notă: dacă elevul va scrie o cifră la ambele tipuri de resurse, atunci nu se acordă puncte în cazul respectiv.</p>	<p>Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; total – 5 puncte.</p>
5.	6	<p>1.</p> <ul style="list-style-type: none"> - vegetația are un rol esențial în îmbogățirea aerului cu oxigen, în fixarea carbonului, în menținerea umidității aerului; - vegetația naturală menține echilibrul în ecosisteme prin lanțul trofic; - unele specii de plante participă la constituirea rocilor sedimentare (organogene); - vegetația naturală participă la formarea solului, prin procesul de pedogeneză. <p>2.</p> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - erupțiile vulcanice / incendiile naturale / inundațiile / modificările climatice / procesele geomorfologice / fenomenele meteorologice afectează vegetația prin incendierea / uscarea / distrugerea plantelor. <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - defrișările / deșelirile / desecările / pășunatul excesiv / poluarea mediului / activitățile economice și alte activități umane, care au un impact negativ asupra vegetației. <p>Notă: se acceptă și alte răspunsuri corecte.</p>	<p>1. Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; total – 2 puncte.</p> <p>2. Se acordă câte 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a unei cauze (se acordă câte 1 punct pentru deducerea parțial corectă a unei cauze); total – 4 puncte.</p>
6.	4	<p>a) latitudinea geografică a ambelor puncte: 17° lat. S; 37° lat. S (eroare admisibilă: ± 2°)</p>	<p>a) Se acordă câte 1 punct pentru determinarea corectă a valorii latitudinii geografice; total - 2 puncte;</p>

		<p>b) distanța în grade: $37^\circ - 17^\circ = 20^\circ$</p> <p>Notă: se admit ca valori corecte cele de la 16° până la 24°, ținând cont de eroarea admisibilă, indicată în punctul a).</p> <p>c) distanța în kilometri: $20^\circ \times 111 \text{ km} = 2220 \text{ km}$.</p> <p>Notă: se admit ca valori corecte cele de la 1776 km până la 2664 km, ținând cont de eroarea admisibilă, indicată în punctul a).</p>	<p>b) Se acordă 1 punct pentru calcularea distanței în grade;</p> <p>c) Se acordă 1 punct pentru calcularea distanței în kilometri: pentru operația de înmulțire cu valoarea de 111 km.</p>						
7.	4	<p>a) Chișinău.</p> <p>b) Orașul Chișinău este situat mai la vest, comparativ cu orașul Moscova. Direcția de rotație a Pământului, în cadrul mișcării în jurul axei sale, este de la vest spre est, prin urmare ora oficială la Chișinău este mai târzie și, respectiv, locuitorii orașului Chișinău întâlnesc Anul Nou mai târziu.</p> <p>c) Diferența de fuse orare: $3 - 2 = 1$ oră.</p>	<p>a) Se acordă 1 punct pentru indicarea corectă a orașului;</p> <p>b) Se acordă 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a cauzei (se acordă 1 punct pentru deducerea parțial corectă a cauzei).</p> <p>c) Se acordă 1 punct pentru calcularea corectă a diferenței de ore.</p>						
8.	4	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Roci sedimentare</th> <th style="text-align: center;">Roci metamorfice</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">1. Argilă</td> <td style="text-align: center;">1. Grafit</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">2. Pietriș</td> <td style="text-align: center;">2. Marmură</td> </tr> </tbody> </table> <p>Notă: dacă elevul va scrie într-o celulă mai mult de un exemplu de rocă, iar cel puțin unul dintre ele va fi greșit, atunci nu se acordă puncte în cazul respectiv.</p>	Roci sedimentare	Roci metamorfice	1. Argilă	1. Grafit	2. Pietriș	2. Marmură	<p>Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect;</p> <p>total – 4 puncte.</p>
Roci sedimentare	Roci metamorfice								
1. Argilă	1. Grafit								
2. Pietriș	2. Marmură								
9.	6	<p>Industria grea: navală, electroenergetică, chimică.</p> <p>Industria alimentară: panificației, zahărului, conservelor.</p> <p>Notă: dacă elevul va scrie într-o celulă mai mult de un exemplu de ramură / subramură, iar cel puțin unul dintre ele va fi greșit, atunci nu se acordă puncte în cazul respectiv.</p>	<p>Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect;</p> <p>total – 6 puncte.</p>						
10.	7	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> • temperatura medie a aerului în luna cea mai caldă: 19°C, mai (eroare admisibilă: $\pm 1^\circ\text{C}$); • temperatura medie a aerului în luna cea mai rece: -21°C, ianuarie (eroare admisibilă: $\pm 1^\circ\text{C}$). <p>b) $19^\circ - (-21^\circ) = 40^\circ\text{C}$.</p> <p>Notă: se admit ca valori corecte ale amplitudinii termice valorile de la 38° până la 42°, ținând cont de eroarea admisibilă, indicată în punctul a).</p> <p>c) temperat.</p> <p>d) de nord.</p> <p>e) temperat-continental.</p>	<p>a) Se acordă câte 1 punct pentru identificarea corectă a temperaturii aerului;</p> <p>total – 2 puncte.</p> <p>b) Se acordă 1 punct pentru calcularea corectă a amplitudinii termice.</p> <p>c) Se acordă 1 punct pentru indicarea corectă a tipului de mase de aer.</p> <p>d) Se acordă 1 punct pentru indicarea corectă a emisferei.</p> <p>e) Se acordă 2 puncte pentru răspunsul: temperat-continental (se acordă 1 punct pentru răspunsul: temperat).</p>						

11.	7	<p>1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • America de Nord – tip modern de reproducere; • Africa – tip tradițional de reproducere. <p>2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - durata medie a vieții mai mare (speranța de viață la naștere mai înaltă), datorită condițiilor mai bune de trai, nivelului mai înalt de asigurare cu servicii medicale și sociale de calitate; - natalitatea scăzută, datorită mentalității și a modului de viață, care determină reducerea ponderii tinerilor și, implicit, creșterea ponderii vârstnicilor. <p>3.</p> <ul style="list-style-type: none"> - creșterea cheltuielilor pentru întreținerea, instruirea și educația populației tinere; creșterea costurilor serviciilor de sănătate acordate copiilor, cheltuieli care sunt asumate de populația aptă de muncă; - rata mare a analfabetismului și deficitul de resurse umane calificate în unele ramuri ale economiei. <p>4. Politică demografică pronatalistă (de creștere a natalității / natalistă).</p> <p>Notă la pct. 2 și 3: se acceptă și alte formulări corecte ale răspunsurilor.</p>	<p>1. Se acordă câte 1 punct pentru indicarea corectă a tipului de reproducere specific fiecărei regiuni; total – 2 puncte.</p> <p>2. Se acordă 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a cauzei (se acordă 1 punct pentru deducerea parțială a cauzei).</p> <p>3. Se acordă 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a consecinței (se acordă 1 punct pentru deducerea parțială a consecinței).</p> <p>4. Se acordă 1 punct pentru indicarea corectă a politicii demografice.</p>
12.	6	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezența condițiilor climatice favorabile culturii cerealelor, în zonele climatice temperată și subtropicală, cu temperaturi prielnice (suma temperaturilor medii diurne de 10°C și mai mult este de la circa 1000°C la 8000°C), o cantitate suficientă de precipitații atmosferice (circa 250-2000 mm pe an) și un coeficient hidrotermic mai mare de 0,31; - prezența reliefului preponderent de câmpie și podiș, cu o fragmentare relativ redusă, cu soluri fertile (brune și cenușii, cernoziom ș.a.), pretabile culturii cerealelor; - prezența unei rețele hidrografice dense, cu râuri bogate în ape, care oferă posibilități de irigare a unor cereale (grâu, porumb, orz, orez ș.a.), în perioadele secetoase și în regiunile mai aride; - prezența consumatorului, a cererii de produse cerealiere în diferite ramuri ale economiei și pentru consumul populației, atât pe piețele interne ale statelor europene, cât și pe piața internațională. <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - poziția mărilor preponderent în zonele climatice polară (arctică) și subpolară (subarctică), unde datorită temperaturilor reduse, gradul de evaporare este mic, fapt ce reduce salinitatea; - numărul mare de râuri de pe uscat (de ex: Obi, Enisei, Lena, Mackenzie), care determină aportul înalt de ape continentale dulci, fapt ce micșorează salinitatea; - topirea ghețarilor continentali (de calotă), apa dulce a cărora contribuie la reducerea salinității. <p>Notă: se acceptă și alte răspunsuri corecte.</p>	<p>a) și b):</p> <p>Se acordă câte 1 punct pentru indicarea corectă a cauzei, câte 2 puncte pentru indicarea corectă și argumentarea parțială a cauzei și câte 3 puncte pentru indicarea corectă și argumentarea deplină a cauzei; total – 6 puncte.</p>

13.	6	<p>1.</p> <p>a) litera C: vânturile vestice. b) litera D: polar (arctic). c) litera A: savană / subecuatorial. d) litera C: de conifere / taiga.</p> <p>2. Circulația sezonieră a maselor de aer; prezența maselor de aer temperat, umed; prezența circulației (vânturilor) vestice, care favorizează precipitațiile atmosferice.</p> <p>Notă la pct. 2: se acceptă și alte formulări corecte ale răspunsurilor.</p>	<p>1. Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; total – 4 puncte.</p> <p>2. Se acordă 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a cauzei (se acordă 1 punct pentru deducerea parțial corectă a cauzei).</p>
14.	6	<p>1. Cauze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ploile abundente, topirea zăpezii sau a gheții, care determină creșterea bruscă a nivelului apei în râuri / lacuri (viituri; revărsări) și ruperea barajelor (digurilor); - Valurile puternice (tsunami, de furtună), care determină inundarea sectoarelor de litoral/țarm. <p>2.</p> <p>a) Degradarea vegetației / înnămolirea solului; modificarea sau dispariția habitatelor pentru unele specii de plante și de animale (de exemplu, distrugerea cuiburilor, vizuinelor etc.); decesul animalelor prin înec; afectarea / rănirea animalelor; provocarea alunecărilor de teren, a prăbușirilor, surpărilor; degradarea ecosistemelor.</p> <p>b) Pagube/prejudicii materiale, cauzate de avarierea clădirilor, drumurilor, podurilor etc.; pierderi umane (decesul, traumarea oamenilor); afectarea infrastructurii: perturbarea comunicațiilor și a activităților prin obstrucționări în traficul de pasageri și de mărfuri ș.a.; inundarea terenurilor agricole și afectarea activităților agricole; poluarea apelor de suprafață și a celor subterane.</p> <p>3.</p> <p>a) Măsuri: construcția digurilor, barajelor, lacurilor de acumulare, canalelor de scurgere, sistemelor de drenaj, ce ar reduce înaintarea apei; adâncirea albiei râurilor (canalizarea albiei); monitorizarea condițiilor ce determină inundațiile și avertizarea la timp a populației; informarea și educarea populației cu privire la regulile de comportament în timpul unei inundații; prezența planurilor eficiente de evacuare a populației;</p> <p>b) Acțiuni: respectarea recomandărilor / indicațiilor anunțate de autorități; acționarea conform regulilor de comportament în timpul unei inundații.</p> <p>Notă: se acceptă și alte răspunsuri corecte.</p>	<p>1. Se acordă 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a cauzei (se acordă 1 punct pentru deducerea parțială a cauzei).</p> <p>2. Se acordă câte 1 punct pentru fiecare răspuns corect; total – 2 puncte.</p> <p>3. Se acordă câte 1 punct pentru indicarea corectă a unei măsuri (acțiuni); total – 2 puncte.</p>

15.	6	<p>1. Creșterea numerică a populației mondiale.</p> <p>2.</p> <ul style="list-style-type: none"> - clima, prin regimul termic și al precipitațiilor, determină specializarea agriculturii și productivitatea agricolă; - relieful, prin altitudine, grad de fragmentare și expoziția versanților, influențează activitățile agricole; - rețeaua hidrografică influențează posibilitatea de irigare în perioadele secetoase și în regiunile mai aride. <p>3. Utilizarea, predominant, a mijloacelor primitive de prelucrare a terenurilor agricole / a îngrășămintelor în cantități mai reduse / a forței de muncă puțin calificate, determină productivitatea redusă a agriculturii; prezența unor forme de proprietate și relații agrare mai puțin eficiente / stimulative pentru agricultori.</p> <p>4. Utilizarea mijloacelor tehnice moderne / a îngrășămintelor chimice / a substanțelor de protecție a plantelor și animalelor / a irigațiilor / a rezultatelor selecției (a noilor soiuri de plante și rase de animale, mai productive și adaptate).</p> <p>Notă: se acceptă și alte răspunsuri corecte.</p>	<p>1. Se acordă 1 punct pentru indicarea corectă a cauzei.</p> <p>2. Se acordă 2 puncte pentru demonstrarea corectă și deplină a exemplului (se acordă 1 punct pentru demonstrarea parțial corectă a exemplului).</p> <p>3. Se acordă 2 puncte pentru deducerea corectă și deplină a cauzei (se acordă 1 punct pentru deducerea parțial corectă a cauzei).</p> <p>4. Se acordă 1 punct pentru indicarea corectă a unei măsuri.</p>
80	Total:		